

© PENTTI OTSAMO

Kuppi kuumaa on saatava!

Pentti Otsamo Kahvitauko (Like)

Pentti Otsamo jos kuka osaa kuvata suomalaista arkea. Oulusta Helsingin kautta Pohjois-Savoon Maaningalle päätyneen Otsamon (s. 1967) pehmeä, paksu viiva piirtää näkyviä elämästä, joka ei usein ansaitsi näin lempeää käsittelyä. Kenties juuri siksi Otsamon kuviin on niin helppo mielistyä. Tarinoista välittyvä tasa-paino ja rauha, ja hahmoilla on lempeästä ilmiöstä huolimatta rautainen ote omasta maailmastaan.

Tosin silloin tällöin odottamattomat, usein absurditkin tapahtumat uhkaavat suistaa kaiken raiteiltaan. *Kahvitauko* on tyyppiesimerkki Otsamon hallitsemasta arjen ja unen sekoituksesta. Lähtökohta on useimmille suomalaisille tuttu arjen ilmiö: kahvihammasta kolottaa, mutta suodatinpussiin ei ole täytettä.

Tarinan nimetön päähenkilö on saanut lapsen päivänunille, ja olisi kahvihetken aika. Kahvipurkin pohjalla olevista puruista ei saa kupillista, joten matka vie lähimarketin hyllylle. Mutta kiireesti, ettei lapsi herää päivänuniltaan. Mokanahakumatka ei kuitenkaan ota onnistuakseen. Rahapussi on tyhjä, selviää viimein kassalla,

eikä kaupan edustalla vartijan silmien alla sovi pummata kahvirahaa.

Marketin pihaan pystytetyllä vaalikojualla tarjotaan sumppeja etnisesti ja kulttuurillisesti oikeille suomalaisille, mutta maahanmuuttokriitikoiden kahvi on liian kitkerää juotavaksi. Kenties kahvia saisi lainaan naapurista. Tummanpuhuvalla maahanmuuttajamiehellä ainakin lienee ylimääräistä arabicaa pahimpaan hätään.

Tähän asti kaikki on toiminut reaali maailman sääntöjen mukaan. Sitten Otsamo tempaisee päähenkilöltä jalat alta ja muuttaa kurssia. Lukija viedään sinne, missä kahvi kasvaa ja missä päivittäiset haasteet ovat toista luokkaa kuin Pohjolassa. Tunnelma on unenomainen ja hautova, mitä korostaa takana hiipivän tuntemattoman uhka. Otsamo pelaa tutulla jännityselokuvan elementillä näyttäen vaanivan pahan sijaan kahisevia pensaita ja ylempää rinteeltä putoavia pikkukiviä.

Lyhyt viimeinen näytös kääntää asetelman uuteen uskoon ja saa pohtimaan jo luetun merkityksiä. *Kahvitauko* ei olekaan vain kupillisen ohessa nautittava perussarjakuva vaan astetta vivahteikkaampi kokemus.

Otsamo on kuvittanut kirjan tutulla tyyliillään. Värejä on kaksi, kahvinsävyinen tummanruskea ja mokka

tehosteväri. Siveltimenkäyttö on hallittua ja jälki sulavalinjaista, mutta tehokeinoina on käytetty kulmikkaampaakin ilmaisua. Esimerkiksi kodin vaaroista kerroessaan Otsamo on piirtänyt tavallista ohuemmalla viivalla. Keittiöveitsi lähestulkoon leikkaa irti paperista. Lapsensa yksin kotiin jättäneen äidin tuntema ahdistus välittyy konkreettisesti.

Rosoa löytyy myös vaaleahiuksisesta ja pullantuoksuista päähenkilöstä. Kasvokuvassa tummat nappisilmät paljastuvat ilmeikkäiksi, ja keittiön ääressä harmistuneena istuva vanhempi paljastuu määrätietoiseksi toimijaksi, jonka on tyydytettävä fyysiset tarpeensa. Otsamo ei sarjakuvissaan kuvaa elämän lihallisempaa puolta kovinkaan karkeasti, minkä vuoksi lähikuva kofeiininhimon riivaaman kotiäidin kasvoista nousee niin tehokkaasti esiin. Kahvia nyt vain on kerta kaikkiaan saatava.

TUOMAS TIAINEN

Otto Sinisalo ja Rami Rautkorpi: Fasilitaattori – Maailmankaikkeuden vaarallisin mies (Zum Teufel)

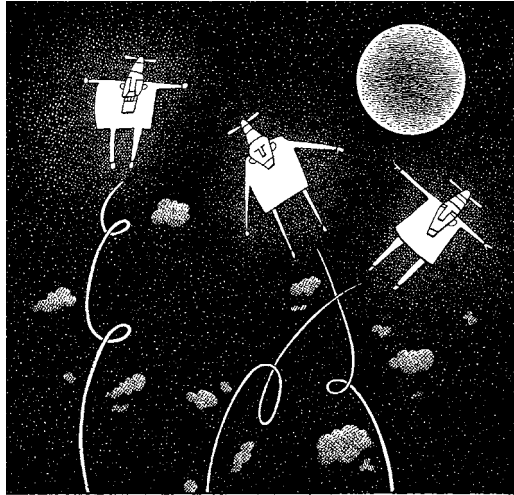
Otto Sinisalo ja Rami Rautkorpi ovat luoneet scifin perinteille uskollisen ja moneen tunnettuun teokseen viittaavan väkivaltapläjäyksen. Lyhytkasvuinen, kuusi-kymppinen Fasilitaattori tappaa ihmisiä ja kansakuntia kylmäverisesti. Hänen vastavoimanaan on **George Orwellin 1984:n** hengessä yhteiskuntajärjestystä ylläpitävä virkamiesarmada, joka koittaa ihmishenkiä säästämättä pysäyttää Fasilitaattorin.

Varsinaisen takaa-ajotarinan välissä henkilöitä ja tapahtumia taustoitetaan muutamalla lyhyellä ja strip-pimäisellä pätkällä. Rakenteellisenä ratkaisuna tämä toimii yllättävän hyvin. Tarinaa ei myöskään vaivaa yksioikoinen hyvä/paha-asetelma, vaan henkilöhahmot tuntuvat olevan tasapuolisesti empatiakyvyttömiä ja taipuvaisia aggressiiviseen käyttäytymiseen.

Tarinan kuljetusta vaivaa hienoinen kiire. Kohtaukset ovat varsin nopeaa toiminnan tykitystä ilman rauhallisten ja nopeatempoisten jaksujen vuorottelua. Myös henkilöhahmojen rakentaminen uskottaviksi inhimillisiksi olennoiksi on unohtunut lähes täysin. Tosin Suurartuttajan fanaattisen uskonlahkon kuvaus on järjettömyydessään hyvin perusteltu.

Piirrosjälki on sujuvaa. Ruutujako toimii hyvin ja tarina kulkee suurimmaksi osaksi jouhevasti eteenpäin. Taustojen keskeneräisyys jättää tosin tunteen, ettei Rautkorpi ole antanut piirrostryölle ihan kaikkeaan.

Jälkisanoina Sinisalo kertoo ihailleensa lapsena sarjakuvien pahiksia. Sankarien roolit tyypistyivät yleensä konservatiivisten arvojen ja yhteiskuntarauhan ylläpitäjiksi. Pahisten halu muuttaa maailmaa näyttytyi mielenkiintoisempana vaihtoehtona. Tämä asetelma jää harmillisesti Fasilitaattorissa turhan epäselväksi, mikä voi johtua siitäkin, että kyseessä on vasta jatkotarinan ensimmäinen osa. Toivonkin, että fanaattisesta idealismista saadaan revittyä jatko-osissa enemmän irti.

”Tarpeettomiksi käyneet Nokian insinöörit laukaistiin sätelemään maata kiertävälle radalle. Näky hivelee silmiä ja tuottaa iloa niin monille.”

Ilkka U. Pesämaa Mein Hmpf (Suuri Kurpitsa)

Pilakuvat voi jakaa karkeasti kolmeen kastiin. On arkista, yleensä luonteeltaan konservatiivista tilannehumoria. On perinteisesti arvostettua ja sanomalehdissä näyttävälle jalustalle nostettua (päivän-)poliittista pilakuvaa.

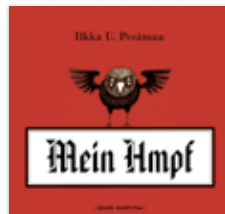
Kolmanneksi pilakuvan alalajiksi nostaisin absurdin kuvan, joka ei tunnu nojaavan mihinkään ajankohittaiseen tai ajattomaan vaan leijuu jalat ilmassa alusta loppuun. Tämän lajin klassikkona on alettava pitää **Glen Baxteria** (s. 1944), joka on syytänyt ainutlaatuisista nonsenseaan New Yorkeriin, Vanity Fairiin, Independent On Sunday’hin ja lukemattomiin kokoelmiin.

Baxter yhdistää lännenelokuvien ja kioskirijallisuuden kuvaston herkullisella tavalla irrallisen tuntuisiin repliikkeihin. Usein Baxter maustaa kokonaisuutta modernia taidetta ja filosofiaa koskevilla letkauksilla.

Tästä kohtaa löytyy yhtymäkohta **Ilkka U. Pesämaan** kanssa. Rikollisen huonosti tunnetulta, tunnetusti myös rikollisen huonosti itsestään meteliä pitävältä taiteilijalta on ilmestynyt ennen *Mein Hmpfiä* kaksi pilakuvakokoelmaa: *Pyhän Antoniuksen karpäslätkä* (1995) ja *Anatomian opas kubistisille taiteilijoille* (1999). Varsinkin jälkimmäistä on syytä ostaa kappale aina, kun sen näkee jossain. Näin kummallista pilakuvataidetta tehdään Suomessa äärettömän vähän.

Pesämaan töitä on julkaistu muun muassa Aamulehdessä, Aviisissa ja A Propos -lehdessä. Vasta kokonaisuudessaan hänen herkullisen absurdi maailmankuvansa kuitenkin avautuu paremmin.

Klassinen pilakuva mielletään usein tiivistämisen taiteena. Mein Hmpf on historiatietoista rönsyilyä par excellence: ”Työläisten säätiedotus oli napakka ja sisältöltään jokseenkin sama kuin aikaisemminkin: aave kummitelee Euroopassa, matalapaineen aave [...] Kaikki maailman meteorologit, liitetykää yhteen!”

Joonas Rinta-Kanto Fok it 2 (Kreegah Bundolo)

Fok it on puhuvista päistä koostuva lakoninen strip-pisarjakuva. Stripit on piirretty selkeällä viivalla ja väritetty perusväreillä, mikä tekee sarjasta helpoluukuisen. Sisältö ei kuitenkaan sula yhtä helposti.

Yleensä päähenkilö on keski-ikäinen mies, joskus eläin ja hyvin harvoin nainen. Hahmot ovat korostetun äijämäisiä, puheeksi saattaa tulla esimerkiksi kaljamaha tai turpaan vetäminen.

Joskus ruutujen välistä voi lukea kommentteja ajankohtaisiin aiheisiin, mutta useimmiten **Joonas Rinta-Kanto** hersyttelee erilaisilla ihmistyypeillä. Joskus viimeinen ruutu kääntää koko asetelman ympäri ja toisinaan nostaa sen aivan uusiin ulottuvuuksiin, usein kohti ällöttävyyttä.

Sarjakuvaa julkaistaan Helsingin Sanomien Nyt-liitteessä joten se on väkisin Suomen luetuimpia sarjakuvastrippejä. Vaikka *Fok it*ia voi tulkita hyvin eri tavoin, se ei kuitenkaan ole koko kansan sarjakuva.

Koulutetun kaupunkilaisen näkökulmasta *Fok it*in sa vinoillaan kalapuikkoviiksisille junteille, joiden jutut ovat selvin päinkin kuin huonoa kännilläppää. Hahmot voi kuitenkin nähdä ironian sijaan myös samaistumisen kohteina tai ainakin jonain, josta löytää setänsä tai kaverinsa.

Naisia ei sarjakuvasta juuri löydy, eikä sarja tarjoa samaistumispintaa äijäkulttuurista kaukana oleville.

Nina Hemmingsson Minä olen sinun tyttöystäväsi nyt Suomentanut Saara Pääkkönen (WSOY)

Ruotsalainen **Nina Hemmingsson** kuuluu samaan sarjaan viime syksynä ilmestyneen *Suffragettien city* -antologian tekijöiden kanssa. Avainsanoja ovat musta huumori, rosainen piirrostyylillä ja feminismi.

Ruotsissa vuonna 2006 ilmestynyt *Minä olen sinun tyttöystäväsi nyt* on Hemmingssonin ensimmäinen suomennettu albumi. Se sisältää kahdenlaisia sarjakuvia.

Monet yhden ruudun stripeistä muistuttavat perusidealtaan islantilaisista **Hugleikur Dagssonin** tai **Joonas Rinta-Kannon** *Fok itii*. Mustaa huumoria ja irvokkaan absurdeja arkipäivän tilanteita siis löytyy. Tyyliilaji tuntuu jo hieman ryöstöviljellyltä. Osa stripeistä ei onnistukaan herättämään minkäänlaisia reaktioita.

Parhaimmillaan stripit antavat kuitenkin itsestään enemmän kuin ensivilkaisulla havaitsee. Hemmingssonin sukeltaa naistenlehtien ja normaaleiden perhearvojen maailman toiselle puolelle. Normikäytöksestä tulee groteskia, kun normaaliutta lioittelee äärimmäisyyksiin.

Albumin pidemmät sarjakuvat ovat vahvemmin omaelämäkerrallisia. Ne käsittelevät muun muassa masennusta ja parisuhteita. Kaikki sarjakuvat eivät ole aivan yhtä synkkiä. Lapsuuden loppumisesta ja kolmen tytön läheisestä, Kiss-faniuden yhdistämästä ystävydestä kertova "Kun Vinnie Vincent lähti Kissistä" naurattaa mutta myös koskettaa. Varhaisen teini-ikäisen ehdottomaan ja palavaan idolirakkauteen voivat monet lukijat samaistua.

REETTA LAITINEN

Christophe Blain & Abel Lanzac Ulkoministeriö: Diplomaattisia merkintöjä Suomentanut Saara Pääkkönen (WSOY)

Politiikka ja pilakuva ovat luonnollinen pari, mutta kabinetien suhmuroinneista kertovia sarjakuvia ei tule vastaan ahkyksi asti. Puutetta paikkaa **Christophe Blain** ja **Abel Lanzac**in salanimellä esiintyvän käsikirjoittajan, Ranskan ulkoministeriön entisen virkamiehen *Ulkoministeriö*.

Sarjan ensimmäinen albumi *Diplomaattisia merkintöjä* on kohonnut kotimaassaan hitiksi yli 160 000 kappaleen myynnillä. Albumi sai myös Ranskan suurimman radioaseman myöntämän arvostetun Grand Prix de RTL -palkinnon. Eikä suotta. Ulkoministeriö on notkeaa, vauhdikasta ja hauskaa sarjakuvaa. Jos siinä on hitunenkin totuutta, Quai d'Orsay -kadun varrella Pariisissa tehdään politiikan lisäksi maailmanluokan komediaa.

Tarina kerrotaan suoraan yliopistosta ulkoministerin puheenkirjoittajaksi pestatun Arthur Vlamincin näkökulmasta. Keltanokka Arthur ja muut ministerin oikeat kädet hiovat kabineteissa strategioita ja yrittävät ohjailta työntäntänsä erilaisissa diplomaattisissa sekasotkuissa.

Oikeista naruista vetämällä luonnonvoimana sinne tänne huseeraava poliitikko saadaan liikkumaan oikeaan suuntaan, mutta se on harvoin helppoa. Käärmeäiset työtoverit, ulkopuoliset pyrkijät ja etenkin herra ministeri itse tekevät tehtävästä hankalan.

Korostuslajeja väärinkäyttävä ja **Herakleitos**ta palkova ulkoministeri Alexandre Taillard de Vorms on riemastuttava poliittinen mistraalipuhuri. Voimakastahtoinen, määrätietoinen ja itsekeskeinen ladonovi kirjoituttaa puheet uusiksi niitä edes vilkaisematta ja latelee vielä perään hienolta kuulostavia mutta sisällöllisesti tyhjiä latteuksia vimmatun käsienviuhdon säestyksellä.

Lanzac ja Blain eivät onneksi ole kirjoittaneet politiikastaan yksilotteisen hirviöistä tai imbesilliä hahmoja. Vaikka ulkoministeriä kohtaan tunteekin syvästi inhimillisiä tunteita kuten ylemmyyttä ja säälinsekaista halveksuntaa, tämän toivoo mieluummin onnistuvan kuin epäonnistuvan tärkeissä toimissaan. Lieköhän puheiden sorvaamista koskaan kuvattu näin jännittävästi?

TUOMAS TIAINEN

Benito Jacovitti Cocco Bill osa 1: Kamomillacowboy saapuu kaupunkiin Suomentaneet Kirsi ja Salla Kinnunen (Zum Teufel)

Kaikki italialaisen kävelevän salamimakkaran ystävät kiljuivat riemusta, kun Zum Teufel päätti kerätä **Benito Jacovittin** luoman cowboy Cocco Billin lennokkaita seikkailuita kovien kansien väliin. Ensimmäiseen osaan on mahduttettu neljä tarinaa Cocco Billin varhaisvuosilta. Kaksi niistä, nimetön debytointi sekä "Cocco Bill ja vallankumous", julkaistiin 1960-luvulla Seura-lehdessä.

Il Ducen ja kenraali Francon mukaan nimetty mutta radikaalia anarkismia kannattanut Jacovitti (1923) oli tuotelas taiteilija, joka loi yli 150 sarjakuvateosta ja 60 hahmoa. Uskomatonta on myös tehokkuus materiaalien suhteen: saatuaan tussauksen valmiiksi hän käänsi sivun ympäri ja väritti kääntöpuolen valopöydän avulla.

Jacovittin herkkäsorminen pistoolisankari Cocco Bill uskollisine Hölkky-hevosineen sopii hämmäläiseen sarjakuvamakuun. Sekä lännensarjoilla että notkean italialaisviivan taitajilla on Suomessa ollut aina ystävänsä. Cocco Billissä ne yhdistyvät mitä parhaimmalla tavalla.

Tarinat ovat täynnä roistoja, ruudinsavua ja juonenkäänteitä. Ja salamipötköjä, irtohampaita, vauhtiviivoja, ääniefektejä ja ennen kaikkea raajat vinksallaan kekkuliovia elastisia hahmoja.

Juonet tuntuvat melkein päiväkirjoilta Jacovittin irroitellessa kumimaisten hahmojensa kustannuksella. Harmi, että Jacovitti on mieltynyt turhaan selittelyyn ja ylimääräisiin tekstilaatikoihin. Lukeminen on paikoittain aika työstä.

Painojäljen suhteen opus on kirjava. Ensimmäinen tarina sekä "Cocco Bill ja apassit" piirtyvät terävinä ja hehkuvat väreissä. Jälkimmäiset kaksi, edellämäinnittu "Cocco Bill ja vallankumous" sekä "Cocco Bill kasakkana", ovat luettavuuden suhteen haasteellisempia. Vallankumous-tarinaan on lipsahtanut pari mustavalkoista ja pikselöitynyttä ruutua. Jacovittin taide on lämpimän vanhahtavaa, mutta tekoajankohdan huomioonottaen modernia.

Suomennos ansaitsee aplodit. **Kirsi** ja **Salla Kinnunen** ovat kääntäneet makaronimaisen notkean alkukielen hienosti suomeksi. Savvoo viäntävät desperadot, länsimurretta lurittava palkkatappaja ja pseudovenäjää haastelevat kasakat ovat hersyvän hauskoja hahmoja nokkeline sutkautuksineen. Bravo!

TUOMAS TIAINEN

© AMIR JA KHALIL

Amir ja Khalil: Zahran paratiisi Suomentanut Petri Stenman (Like)

Zahran paratiisi on valtava hautausmaa Iranin pääkaupungin Teheranin laitamilla. Se on nimetty profeetta Muhammadin tyttären Zahran, shiialaisten pyhän imaami Alin äidin mukaan.

Myös yksi Zahran paratiisin päähenkilöistä on nimeltään Zahra. Hän on äiti, joka etsii kesäkuun 2009 mielenosoituksissa jäljettömiin kadonnutta poikaansa Mehdiä. Zahran ja Mehdiin tarina ei ole ainutlaatuisen. Ympäri maailman sadattuhannet äidit etsivät lapsiaan ja puolisoitaan vankiloista ja nimettömistä joukkohaudoista.

Tarinaa julkaistiin *Zahra's Paradise* -blogissa useille kielille käännettynä sitä mukaa kuin sitä tehtiin. Siksi tapahtumat ovat verrattain tuoreita vielä albumimuodossakin. Sarjakuva voi olla yhtä nopea ja tehokas väline kuin pelkkä teksti.

Zahran paratiisi onkin malliesimerkki sarjakuvan vormista. Se tuo Iranin tapahtumat lähemmäksi lukijaa kuin yksikään kirjoitettu tai edes filmattu reportaasi. Se on suoraa jatkoa iranilaissyntyisen **Marjane Satrapin** palkitulle klassikolle *Persepolikselle*. Ansiot ovat silti lähinnä reportaasissa. Teos ei nouse Persepoliksen tasolle visuaalisesti eikä tarinallisesti.

Khalil on osaava piirtäjä, mutta taustaltaan ilmeisesti enemmän pila- kuin sarjakuvapiirtäjä. Sivut on ahdettu täyteen pieniä ruutuja, joiden rytmitys ei aina toimi. Suomenkielinen laitos on komea kovine kansineen, mutta kömpelö, huonosti ladottu konefontti ja lukuisat kirjoitusvirheet häiritsevät lukemista. Like on kääntänyt viime vuosina ansiokkaasti suomeksi kiinnostavaa nykysarjakuvaa, mutta tekstissä tuntuu olevan jatkuvasti ongelmia.

Albumin käsikirjoittaja **Amir** on kovilla panoksilla ampuva ihmisoikeusaktivisti. Iranin nykyhallintoa ei puolustella eikä säästellä. Raivokkaasta tekstistä välittyy rakkaus Iranin kansaan ja suru sen kokemien väryksien puolesta.

Zahran paratiisi on pysäyttävä tarina maailman diktaatturien unohdetuista ja kadonneista, nimettömistä teloitetuista ja vankityrmissä viroista. Heille on omistettu myös albumin viimeiset sivut. Omidin muistomerkki, 16 901 Iranin vuoden 1979 vallankumouksen jälkeen teloitettuihin tai jäljettömiin kadonneen ihmisen nimet.

REETTA LAITINEN

Kyky Ahonen Stadipunkin kuulustelupöytäkirja (BoD)

Pete "Räkä" Malmi (1960–2007) on Suomi-rockin legenda. Muun muassa Briardissa ja Widowsissa soittanut ja yhden sooloalbuminkin tehnyt Malmi oli 1990-luvun Rumbassa tämän tästä – lähinnä tosin **Nisse Mannerheimin** lempeällä tosielämän anekdoottipalstalla. Jokaisella 1980-luvulla Helsingissä eläneellä rockarilla lienee muistoissaan muutama tarina Pete Malmista.

Niin myös **Kyky Ahosella**. Hänen edellinen albuminsa oli **Pauli Kallion** käsikirjoittama *Maalaispunkin päiväkirja*, joka kertoi Ratsia-yhtyeestä ja nuoren miehen etsikkoajasta.

Stadipunkin kuulustelupöytäkirja on nimeään myöten eräänlainen rinnakaisteos, vaikka Kallio ei ollutkaan projektissa mukana. Sekin kuvaa retrospektiivisesti aikoja, jolloin rock-kulttuuri vasta toden teolla juurtui Suomeen, hyvässä ja pahassa.

Ahonen on merkinnyt Malmin toiseksi käsikirjoittajaksi. Hän alkoi tehdä albumia yhteistyössä Malmin kanssa, eräänlaisina "erilaisina muistelmina". Malmin kuoltua Ahonen saattoi kokonaisuuden yksin loppuun.

Albumi on melkoisen sekava, mutta niin taishi vähaisen kokemuksen perusteella olla Malmikin. Jäntevän tarinan sijaan *Stadipunkin kuulustelupöytäkirjaa* kannattaa lukea pikemminkin anekdoottien ja erilaisen piirustustyylien mosaikkina. Aiempien töidensä tapaan Ahonen sekoittaa crumbmaista, humorista viivaa jäykemmän, kuin valokuvista piirretyn näköisen jäljen sekaan.

Albumin hauskimpiin hetkiin lukeutuu kohtaus, jossa Malmi pokaa 15-vuotiasta tyttöä rannalla. Ahosen kepeä kerronta sopii tilannekomiikkaan jettulleen.

VILLE HÄNNINEN

Miha Rinne: Lopunperä 1: Lopunperän tarinat Lopunperä 2: Ison mustan pöön suo (Lehmöja)

Suomessa tehdään nykyään todella vähän lastensarjakuvaa. Etevimmat nuoret tuntuvat tekevän tarinoita mieluummin (kaltaisilleen) aikuisille. Ongelma on tietysti yleismaailmallinen, mutta esimerkiksi Ruotsissa ja Norjassa sitä on lähdetty ratkomaan erilaisten lehti-hankkeiden ja lasten sarjakuvatapahtumien avulla.

Jotain julkaistaan sentään meilläkin. *Lopunperä* suunniteltiin alun perin videopeliksi. Sitä ei kuitenkaan toteutettu, joten **Miha Rinne** ryhtyi tekemään hahmojen pohjalta sarjakuvaa.

Kaksi *Lopunperä*-albumia sisältävät sympaattista ja paikoitellen aika vetävästi kerrottua lasten fantasiasarjakuvaa Basil Jodorowskyn ja Elvin Kleinin rakentaman mekaanisen Lili-tytön seikkailuista *Lopunperä*-planeetalla.

Albumit on koottu Koululaisessa vuosina 2006–09 ilmestyneistä sarjakuvista. Sivut on piirretty osittain uudelleen. Lisäksi mukana on ennen julkaisemattomia lisä sivuja.

VILLE HÄNNINEN

Markku Paretskoi (toim.) Pahkasian jälkeensä jääneet paperit (Johnny Kniga)

Kun Pahkasian julkaiseminen loppui vuonna 2000, **Markku Paretskoi** sanoi, että enää ei kannata jatkaa. Todellisuus oli muuttunut peruuttamattomalla tavalla pahkasiaksi.

Pitäisikö uudesta, järjestyksessä 78. Pahkasika-albumista päätellä, että olemme palaamassa Kekkonen aikakauden kestäviin arvoihin? Että keskioletta ei kohta enää saa R-kioskeista? Että iltapäivälehtien uutiset eivät tunnu tahattomalta parodialta? Että **Paavo Väyrynen** hakee presidentiksi? Het-ki-nen...

Väyryns-kortin heilutteleminen houkuttelee, mutta asiaan. Todellinen syy lienee ilmaistu Paretskoin esipuheessa: "Lähes jokaiselle toimintansa lopettaneelle tai epämääräiseksi ajaksi telakalle siirtyneelle bändille tulee jossakin vaiheessa eteen tilanne, jossa mielessä alkaa kuumottaa ajatus josko sitä kuitenkin heittäisi vielä yhden keikkarundin."

Muinaisen tympääntyneisyytensä unohtanut Paretskoi alkoi kaivata "tien päälle" löydettyään muuton yhteydessä ruskeita pahvilaatikoita. Niissä oli ennen julkaisematonta Pahkasika-materiaalia. Niiden – ja lukuisien uusien juttujen – pohjalle syntyi tähänastista Pahkasioista tukevin, peräti 130-sivuinen julkaisu.

Osa "Jälkeensä jääneiden" materiaalista on julkaistu aiemmin. Esimerkiksi **Jone Mattilan** ankkarsarjakuvia on nähty useissa omakustanteissa ja *Ankalinnan mielisairaala* -albumissa (2003).

Se ei häitää lukukokemusta, joka tuntuu entiseltä. Tutut piirtäjät **Ave Koskelasta Hannu Pyykköseen**, "Heinari" **Miettisestä Timo Kokkilaan** on saatu mukaan vrestämään vanhoja muistoja.

Mikäs siinä. Nuoruuttaan ei saa koskaan takaisin, ja sen tosiasian tiedostamiseen uusi Pahkasika on jopa pelottavan välttämätön julkaisu.

VILLE HÄNNINEN

